

KITÖLTÉSI ÚTMUTATÓ

Tartalom

A LAKÁSKÉRDŐÍV KITÖLTÉSE	4
A lakás címe	4
Kérjük, ellenőrizze a lakás/ház címét! Ha szükséges, javítsa, vagy egészítse ki, pl. épület-, lépcsőház-, emelet-, ajtószámmal!	4
A lakásban élők.....	4
Hányan élnek a lakásban?	4
Alapadatok	5
1. Mikor épült a lakás?	5
2. Mi a lakás külső falazatának anyaga?.....	5
3. Hogyan használják a lakást?	6
4. A lakás tulajdonosa:	6
5. A lakás egyes helyiségeinek száma:	6
6. Mekkora a lakás alapterülete?	7
Felszereltség	8
7. Van folyóvíz a lakásban?	8
8. Hány vízöblítéses WC van a lakásban?	8
9. Hogyan történik a lakás meleg folyóvízzel való ellátása?	8
10. Hova vezetik a szennyvizet a lakásból?	8
11. Hogyan fűtenek?	8
13. Az alábbi eszközök közül melyikkel rendelkezik a lakás?	9
A SZEMÉLYI KÉRDŐÍV KITÖLTÉSE.....	9
Alapadatok	9
1. Születési neve megegyezik a viselt névvel?	9
4.1. Hol volt a születéskori lakóhelye (születése pillanatában az édesanyja életvitelszerű lakóhelye)?	10
4.2. Mikor költözött először Magyarországra?	11
Lakcímek.....	11
5.1. A kérdőíven szereplő cím:	11
5.2. Milyen jogcímen lakik itt?	11
6.1. Mióta lakik a lakáskérdőíven szereplő címen?.....	11
6.2. Hol lakott ezt megelőzően?.....	12
7.1. Van másik bejelentett vagy nem bejelentett lakcíme?.....	12
7.2. Milyen lakcíme van a lakáskérdőíven szereplő címen kívül?	12
8. Melyik lakcímén él rendszeresen, életvitelszerűen?	12
Külföldi tartózkodás	12
9.1. Mikor költözött külföldre?	12
9.5. Mikor költözött el Magyarországról?	12
9.6. Mikor költözött vissza Magyarországra?.....	12

Állampolgárság.....	12
10.2. Más országnak is állampolgára?	12
Beszélt nyelv.....	13
11. Milyen nyelven beszél, milyen nyelven képes másokat megérteni és magát megértetni?.....	13
Nemzetiséghez tartozás	13
12.1. Melyik nemzetiséghez tartozónak érzi magát?	13
12.2. Az előző nemzetiségen kívül tartozik másik nemzetiséghez?.....	13
13.1. Mi az anyanyelve?	13
13.2. Családi, baráti közösségben milyen nyelvet használ általában?.....	14
Vallás	14
14. Mi a vallása, felekezete?	14
Családi adatok	14
15. Mi a törvényes családi állapota?	14
17.1. Hány gyermeke született?.....	15
18. Kivel él együtt a lakásban?	15
Bölcsődei ellátásban, köz- és felsőoktatásban való részvétel.....	16
20.1.A. Jár bölcsődébe, óvodába, általános iskolába?.....	16
20.1.B. Jelenleg tanul?	16
20.3. Tanulmányait milyen képzési formában, tagozaton végzi?	16
Legmagasabb befejezett iskolai végzettség	16
21.2. Mi a legmagasabb befejezett iskolai végzettsége?.....	16
21.3. Kérjük, jelölje az összes olyan végzettséget, amellyel rendelkezik!	17
21.5.1. Legmagasabb befejezett iskolai végzettség szakjának, szakmájának, szakképesítésének megnevezése:.....	18
21.6. Van az általános érettségén kívül szakmai végzettsége?.....	19
Digitális jártasság.....	19
22. Kérjük, jelölje az összes digitális tevékenységet, amelyet rendszeresen végez!	19
Gazdasági aktivitás (foglalkozás, munkahely)	20
23.1. Dolgozott 2022. szeptember utolsó 7 napjában legalább egy órát azért, hogy azzal bármilyen jövedelmet szerezzen?.....	20
23.2. Volt 2022. szeptember utolsó 7 napjában olyan munkája, amelytől ideiglenesen távol volt, pl. szabadság, táppénz, szülési szabadság, gyermekgondozási ellátás (csed, gyed, gyes, gyet) miatt?	20
23.3.A. A következő csoportok közül melyikbe tartozott 2022. szeptember utolsó 7 napjában?.....	20
23.3.B. A következő csoportok közül melyikbe tartozott 2022. szeptember utolsó 7 napjában?.....	21
24.1. Keresett aktívan munkát 2022. szeptemberében?	23
24.2. Ha találna munkát, munkába tudna állni két héten belül?.....	23
25. Mikor dolgozott utoljára?	23
26.1. Mi a munkája, foglalkozása? (Amikor utoljára dolgozott, mi volt a munkája, foglalkozása?).....	23

26.2. Milyen formában dolgozik? (Utoljára milyen formában dolgozott?)	24
26.3. Hány beosztottja, alkalmazottja van? (Utoljára hány beosztottja, alkalmazottja volt?).....	24
27. Munkáltatójának, vállalkozásának mi a jellemző tevékenysége?.....	25
(Utolso munkáltatójának, vállalkozásának mi volt a jellemző tevékenysége?)	25
Ingázás	25
28.1.A. Hol dolgozik?	25
28.1.B. Hol jár bölcsődébe, óvodába, iskolába?	25
28.2.A. Munkahely települése:	26
28.2.B. Bölcsőde, óvoda, iskola települése:	26
29.1.A. Általában hogyan közlekedik a tényleges lakóhelyéről a munkahelyére?	26
29.1.B. Általában hogyan közlekedik a tényleges lakóhelyéről a(z) bölcsődébe, óvodába, iskolába?.....	26
29.2.A. Általában hány perc alatt jut el a munkahelyére?	26
29.2.B. Általában hány perc alatt jut el a(z) bölcsődébe, óvodába, iskolába?	26
Egészségi állapot	26
31. Van valamilyen tartós betegsége vagy fogyatékosága?	26
32. Milyen fogyatékosága van?	27

A LAKÁSKÉRDŐÍV KITÖLTÉSE

A lakáskérdőív kitöltése során a „lakás” kifejezésbe a következő lakóegységeket értjük: lakott és nem lakott lakások; lakott üdülők; lakott egyéb lakóegységek. Amikor ettől eltérünk, azt külön jelezzük.

Kérjük, a 2022. október 1-jei állapot szerint válaszolja meg a kérdéseket!

A lakás címe

Kérjük, ellenőrizze a lakás/ház címét! Ha szükséges, javítsa, vagy egészítse ki, pl. épület-, lépcsőház-, emelet-, ajtószámmal!

A megjelenített címet ajtószintig ellenőrizni kell (pl. megfelelő-e a lépcsőház, az emelet, az ajtó száma), és a tényleges helyzetnek megfelelően a cím hibás részeit javítani, illetve a hiányzó címelemeket pótolni kell.

A lakásban élők

Hányan élnek a lakásban?

Azokat a személyeket kell itt számba venni, akiknek ezen a laccímen van az állandó otthonuk:

- életvitelszerűen itt élnek, innen járnak iskolába, dolgozni stb.;
- gyógykezelés, üdülés, rokonlátogatás miatt az eszmei időpontban, átmenetileg távol voltak;
- tanulmányaik, vagy munkavégzés miatt pl. kollégiumban, munkásszálláson, albérletben laknak, és csak hetente, kéthetente, havonta térnek ide vissza;
- jelenleg külföldön tartózkodnak, távollétük teljes időtartama azonban nem éri el a 12 hónapot;
- 2022. október 1-je előtt, más országból költöztek erre a magyarországi címre, és legalább 3 hónapja Magyarországon tartózkodnak.

A személyeket bejelentettségtől és attól függetlenül kell számba venni, hogy tulajdonosként, bérlőként, vagy egyéb jogcímen élnek ott!

Minden személyt csak egyszer kell számba venni!

Mindenkinek, aki a fentiek alapján az adott címen él, meg kell adnia a teljes nevét, abban a hivatalos formában, ahogy az okmányaiban szerepel.

Egy címen legfeljebb 40 személy megadása lehetséges, amennyiben ennél többen laknak az adott címen, akkor a kimaradt személyek összeírásához a számlálóbiztosnak új címet kell felvennie.

Alapadatok

1. Mikor épült a lakás?

A lakások építési éveként azt az időszakot kell megjelölni, amikor a használatbavételi engedélyt kiadták. Amennyiben a lakásnak még nincs használatbavételi engedélye, de már laknak benne, a beköltözés évét kell az építési évnek tekinteni.

Újjáépítés esetén ha a lakást magában foglaló épület **fő szerkezeti elemeit lényegesen megváltoztatták**, akkor az új használatbavételi engedély kiadásának évét kell megjelölni. A lakáskorszerűsítés, -felújítás, -tatarozás éve nem tekinthető építési évnek.

Nem tekinthető új építési évnek, ha az eredeti főfalak megtartása mellett a lakásokat korszerűsítették, két vagy annál több lakás összenyitásával vagy lakásmegosztással új lakást alakítottak ki.

2. Mi a lakás külső falazatának anyaga?

Ha a lakás külső falazata vegyes anyagokból épült, akkor ezek közül a legjellemzőbbet kell jelölni.

Tégla, kő, kézi falazóelem: idetartozik a **kézi erővel beépíthető**, nagyméretű téglából vagy – bármilyen anyagú – falazóblokkból készült falazat is.

Panel az a falazat, mely vasbetonból készült házgyári elemekből épült, amelyeket gépi beemeléssel tettek a helyükre. **Figyelem, panelházak 2001 után nem épültek!**

Beton, közép- vagy nagyblokk az épület külső falazata, ha

- a blokkok **kézi erővel nem beépíthetőek**;
- a külső, szerkezetartó falak előre gyártott, félszintmagas, ún. középblokkból vagy emeletmagas, ún. nagyblokkból készültek, anyaguk beton, könnyű-, vasbeton, kerámia stb.; vagy
- anyaga a helyszínen, zsaluzat közé öntött beton, könnyű-, vasbeton.

Fa (farost, pozdorja, cementes faforgácslap stb.) akkor jelölhető meg falazatként, ha hőszigetelése lehetővé teszi a lakásban való folyamatos tartózkodást (ilyen pl. az ún. szendvicsfal vagy a gerendafal).

A **könnyűszerkezetes** technológiával épült házak alatt azokat a kész és gyorsházakat értjük, melyeknél a fal tartószerkezeteit fa- vagy fémelemek alkotják. Ilyen típusú házak esetén a falazat anyagának a **fa** választ kell megjelölni.

A **vályog-, sárfalazatot** akkor kell megjelölni, ha falazóanyagnak vályogot, vályogtéglát, vályogvakolatot, döngölt vályogot használtak.

Egyéb falazatú a lakóegység, ha a falazat pl. bádóg, hullámpapír, sátor, ponyva. Egyéb falazatot kell megjelölni a barlanglakások stb. esetében is, vagy ha a fából készültek nincs megfelelő hőszigetelő tulajdonsága.

3. Hogyan használják a lakást?

Rendszeresen, életvitszerűen, otthonukként használják a lakást, ha legalább egy olyan lakója van, aki állandóan, egész éven át, vagy az év túlnyomó részében ott lakik.

Csak idényszerűen vagy másodlagosan lakják a lakást, ha a lakók nem használják állandóan, egész éven át, hanem csak bizonyos időszakokban, ideiglenesen vagy alkalmanként laknak benne. Idetartoznak:

- azok a lakások (pl. tanyák), amelyeket csupán idényszerűen, pl. a mezőgazdasági munkák idején vesznek igénybe,
- a csak üdülési célra, általában jó időben (többnyire nyáron) használt falusi, városkörnyéki, tanyai stb. lakások (a nem lakott üdülőket nem szabad összeírni).

Más célra használják azt a lakást, amely a lakás fogalmának megfelel, de az összeírás időszakában nem lakásként, hanem pl. irodaként, orvosi rendelőként, műhelyként használják, de vissza- vagy átalakítás nélkül alkalmas lenne lakásként való használatra.

Üres lakás, a lakásban nem lakik senki választ **kell jelölni**, ha a lakásban senki nem lakik, és nem is használják más célra. Ez a válasz **jelölhető meg akkor is**, ha azok, akiknek ezen a címen van az állandó otthonuk külföldön tartózkodnak, és a távollét teljes időtartama már elérte vagy várhatóan eléri a 12 hónapot, és a lakásban nem lakik senki és nem is használják azt más célra. Szintén ez a helyes válasz pl. a használatbavételi engedéllyel már rendelkező, de még igénybe nem vett lakások esetében is.

4. A lakás tulajdonosa:

Ha a lakásnak több tulajdonosa is van, akkor a többségi tulajdoni arány alapján kell a megfelelő választ megjelölni. Azonos tulajdoni arányok esetében a felsorolásban előbb álló választ kell megjelölni.

A választ a lakás **teljes egészére kell megadni**, függetlenül attól, hogy a lakásnak egy vagy több tulajdonosa van (közös tulajdon), a tulajdonos a lakásban lakik vagy sem, és hogy a lakók milyen jogcímen laknak a lakásban.

5. A lakás egyes helyiségeinek száma:

A közös légterű, több funkciót ellátó helyiségeket (pl. főzőhelyiség és lakószoba közös légtérben, egy légterű lakások) a használat célja szerint annyiféle helyiségre kell megosztani, ahányféle célt szolgálnak, és a használat szerinti alapterületük alapján kell azokat a megfelelő helyiségek közé besorolni.

A konyhát, főzőfülkéket az alapterületük szerint kell figyelembe venni. A konyhák alapterület szerinti besorolásánál figyelni kell arra, hogy a tetőtéri (manzárd-) helyiségeknél csak az 1,90 méter vagy annál magasabb belmagasságú területet kell alapterületként elszámolni.

A **galéria** nem számít önálló helyiségnek.

5.1. Szoba, félszoba a nappaliként, a hálósobaként, az étkezőként stb. használt, természetes megvilágítással rendelkező helyiség. Nem kell beleszámolni az egyéb helyiségeket, pl. mellékhelyiség, előszoba, kamra, gardrób stb.

5.2.1. és 5.2.2. Konyha, főzőfülke a főzés céljára (esetleg étkezésre is) létesített és használt helyiség. Idetartozik a teakonyha és a főzőszekrény is.

Amennyiben a lakásnak nincs konyhája, de van **nyári konyhája**, és azt a főépületben lakó háztartás főzésre használja, akkor azt a megfelelő alapterületű konyhaként kell elszámolni.

Az **amerikai konyhás** helyiségből a főzésre használt területet a konyhánál, a helyiség többi részét a használatnak megfelelő helyiségnél kell elszámolni.

5.3. Fürdőszoba (zuhanyozó, mosdófülke) a lakás tisztálkodásra használt helyisége. Általában vízvezetékekkel, szennyvízelvezetéssel és fürdési (tisztálkodási) berendezésekkel rendelkezik.

6. Mekkora a lakás alapterülete?

A lakás-alapterület a lakáshoz tartozó valamennyi helyiség alapterületének egész m²-ben kifejezett nagysága. Amennyiben a lakás több szintes, az alapterület megadásánál valamennyi szint területét figyelembe kell venni.

Az előszobák (szélfogók, belépők), beépített szekrények, öltözők (gardróbok), éléskamrák, a konyhai, fürdőszobai stb. berendezések alapterülete beletartozik a lakás alapterületébe.

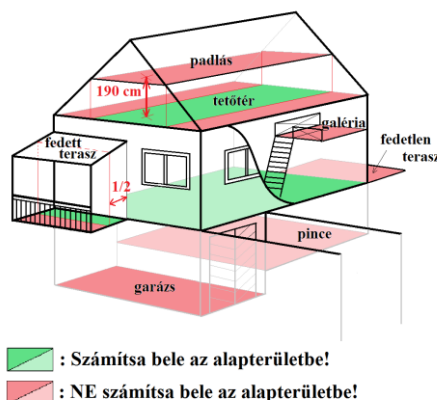
Ha a nyári konyha konyhaként lett számításba véve, akkor annak alapterületét is bele kell számítani a lakás alapterületébe (egyébként figyelmen kívül kell hagyni).

A lodzsa, a fedett (zárt) terasz és fedett (zárt) erkély alapterületének a felét, tetőtér (manzárd) esetében az 1,90 méter vagy magasabb belmagasságú területet **kell** a lakás alapterületéhez számítani. A nyitott erkélyek, a fedetlen teraszok, pincék, padlások, valamint a lakáson kívüli tárolóhelyiségek, garázsok nem részei a lakásnak, alapterületüket **nem kell** beszámítani, mint ahogy a lakásban lévő galéria sem növeli a lakás alapterületét.

Az olyan helyiségeket, építményeket – pl. a családi házak nyári konyháját –, amelyeket azzal a céllal létesítették, hogy a lakás részét alkossák, és azt a főépületben lakó háztartás használja, **a lakáshoz tartozónak kell tekinteni**.

Nem tekinthetők a lakás részének azok az üzletek, vendéglátóipari egységek, műhelyek stb. helyiségei, amelyeket eredetileg is erre a célra építettek vagy erre a célra alakítottak át, akkor sem, ha azok a lakásból nyíló ajtón, esetleg belső lépcsőn keresztül megközelíthetők.

Ha a lakás pontos alapterülete nem ismert, azt becsléssel kell megállapítani.



Felszereltség

7. Van folyóvíz a lakásban?

A **hálózati, közüzemi vízvezeték**ből vagy a **házi vízvezeték**ből (pl. kútból szivattyúval) válasz akkor jelölhető, ha a **kifolyócsap a lakáson belül van**, vagyis a lakás vízműhálózatba kötött vezetékéből kapja a vizet, vagy az ásott, fúrt kút vizét vezetik be a kifolyócsapig.

8. Hány vízöblítéses WC van a lakásban?

A lakásban levő **vízöblítéses WC-k** együttes számát kell beírni, függetlenül attól, hogy a WC külön vagy más helyiségben (pl. a fürdőszobában) van. A lakáshoz tartozó, kizárólagosan a lakók által használt, de nem a lakásban levő vízöblítéses WC-t nem szabad figyelembe venni.

9. Hogyan történik a lakás meleg folyóvízzel való ellátása?

A **meleg folyóvízzel való ellátottság** valamely formája csak akkor jelölhető meg, ha a lakásnak van vezetékes vízellátása, azaz a 8.1 kérdésnél a **hálózati, közüzemi vízvezeték**ből vagy a **házi vízvezeték**ből (pl. kútból szivattyúval) választ jelölték meg. Ha a lakás több helyről, pl. közüzemi melegvíz-szolgáltatótól és egyedi forróvíztárolóból is kap meleg vizet, akkor a tisztálkodáshoz (fürdéshez, mosdáshoz) használt meleg vízre vonatkozóan kell a választ megjelölni.

10. Hova vezetik a szennyvizet a lakásból?

Közcatornába a helyes válasz akkor, ha a lakás szennyvízcsatorna-hálózatba kötött.

Házi csatornába (emésztőbe, zárt szennyvíztárolóba, szikkasztóba) választ kell megjelölni, ha a lakásból a szennyvizet zárt csatornán keresztül az épület telkén lévő zárt tárolóba, emésztőbe vagy szikkasztóba vezetik.

11. Hogyan fűtenek?

Ha a lakást **többféle módon** is fűtik, akkor a **szobák fűtési módját** kell megadni. Ha így sem adható egyértelmű válasz, akkor a legjellemzőbb fűtési módot kell megjelölni.

Távfűtéssel (távvezetékekkel hőközpontból) a lakás fűtésének a módja akkor, ha a fűtést hőerőmű, fűtőmű biztosítja egyidejűleg több épület számára.

Egy épület több lakását fűtő kazánnal vagy más eszközzel a válasz akkor, ha a lakást magában foglaló épület lakásainak a fűtéséhez a hőt az épületben elhelyezett vagy az épülettel közvetlen kapcsolatban lévő kazán szolgáltatja.

Egy lakást fűtő központi, cirkókazánnal vagy más eszközzel a válasz akkor, ha a lakás vagy egy egylakásos épület helyiségeinek a hőellátása egy fűtőeszközzel történik.

Helyiségenként konvektorral, kályhával vagy más eszközzel a válasz akkor, ha a lakásban lévő helyiségeket egyedileg, külön fűtik.

13. Az alábbi eszközök közül melyikkel rendelkezik a lakás?

Az összes olyan eszközt meg kell jelölni, amivel a lakás rendelkezik.

Ha a **hőszivattyút**, a **napelemet** vagy a **napkollektort** az épületen vagy azon kívül helyezték el, akkor is jelölje!

Vezetékes internettel választ kell meg jelölni, ha

- DSL-internettel rendelkezik, amelynek használatához telefonvonal szükséges,
- kábeltelevíziós vagy optikai hálózaton nyújtott szélessávú internettel rendelkezik,
- műholdas internettel rendelkezik, amelynek az igénybevételéhez parabolaantenna és beltéri egység szükséges.

Akkor is ezt kell jelölni, ha az internetet lakáson belül pl. WiFi-vel, routerrel osztanak meg, hogy a lakás internetes lefedettségét növeljék.

A **hűtő-fűtő (hőszivattyús) klímákat** nem a hőszivattyúval működtetett fűtőberendezéseknél kell jelölni, hanem a **légkondicionálónál**.

A **napelemet** akkor kell jelölni, ha a lakás, épület rendelkezik olyan panellel, amely a napenergiát, napfényt **villamos energiává** alakítja át.

Napkollektort, szolárfűtést kell megjelölni, ha a lakás, épület rendelkezik olyan épületgépészeti berendezéssel, amely a nap energiáját fűtésre vagy meleg víz előállítására használható **hőenergiává** alakítja.

A SZEMÉLYI KÉRDŐÍV KITÖLTÉSE

Az útmutatóban csak azokkal a kérdésekkel foglalkozunk, amelyeknél a kérdés szokásos hétköznapi értelmezésén túl további segítséget is szükségesnek tartunk.

Kérjük, a 2022. október 1-jei állapot szerint válaszolja meg a kérdéseket!

Alapadatok

1. Születési neve megegyezik a viselt névvel?

Amennyiben a születési neve megegyezik a jelenlegi, hivatalos formában, okmányokban (pl. személyi igazolvány, lakcímkártya) használt nevével, úgy az **„igen”** válaszlehetőséget kell jelölni!

Abban az esetben, ha a születési neve nem egyezik meg a jelenlegi viselt nevével, a **„nem”** válaszlehetőséget kell jelölni, és meg kell adni külön a születési vezetéknévét és a születési keresztnévét! Ha több születési keresztnéve is van, mindet meg kell adni! Ha kettős születési vezetéknéve van, akkor mindkettőt meg kell adni! Születési nevét is minden esetben a hivatalos okmányokban szereplő formában kell megadni!

Példa:

Születési családi neve (vezetékneve):
Pécsi-Szabó
Születési utóneve (keresztneve) 1:
MÁRIA
Születési utóneve (keresztneve) 2:
ANNA

Amennyiben kettőnél több születési keresztnév is van, a magyar (keleti) névsorrendben (elől a vezetéknev és utána a keresztnévek) legelől álló születési keresztnévet kell meg adni a „Születési utóneve (keresztneve) 1” ablakban, míg a további születési keresztnéveit együtt, szóközzel elválasztva a „Születési utóneve (keresztneve) 2” ablakban.

Példa:

Születési családi neve (vezetékneve):
Varady
Születési utóneve (keresztneve) 1:
Stefan
Születési utóneve (keresztneve) 2:
Mihai Andrei

A keleti szláv (pl. ukrán, orosz) formát követő születési név esetében, az apai nevet a „Születési utóneve (keresztneve) 2” ablakban kell megadni!

Példa:

Születési családi neve (vezetékneve):
Bondarenko
Születési utóneve (keresztneve) 1:
MARINA
Születési utóneve (keresztneve) 2:
Alekszandrovna

4.1. Hol volt a születéskori lakóhelye (születése pillanatában az édesanya életvitelszerű lakóhelye)?

Amennyiben nem tudja, hogy mi volt a születése pillanatában az anyja életvitelszerű lakóhelye, arra a településre kell gondolni, ahová a születését követően hazavitték!

A születéskori lakóhely településénél, amennyiben lehetséges, a település mai elnevezését kell megadni! Külföldi születésű személyeknél azt az országot kell megadni, ahova a születéskori lakóhely jelenleg tartozik (pl. aki Ungváron, a Szovjetunióban született, annak Ukrajnát kell megadnia).

4.2. Mikor költözött először Magyarországra?

Ennél a kérdésnél, az első költözésének idejét kell megadni, még akkor is, ha később máshova (esetleg a születési országába) költözött, majd onnan ismét Magyarországra. Amennyiben nem emlékszik a Magyarországra költözésének hónapjára, meg kell próbálni valamilyen más életeseeményhez (ünnap, iskolai, munka események stb.), esetleg évszakhoz kötni, és az alapján megbecsülni.

Lakcímek

5.1. A kérdőíven szereplő cím:

Az 5.1. kérdés megválaszolásánál, a **lakcímkártyájában szereplő adatokat kell figyelembe venni!** Csak abban az esetben jelölhetők a „**bejelentett állandó lakcíme (lakóhelye)**” vagy a „**bejelentett ideiglenes lakcíme (tartózkodási helye)**” válaszlehetőségek, ha az összeírás címe a lakcímkártyában a megfelelő pont (tehát a „lakóhely” vagy „tartózkodási hely”) alatt szerepel. Amennyiben az összeírási cím nem szerepel az lakcímkártyán, a „**nem bejelentett lakcíme**” válaszlehetőséget kell jelölni.

5.2. Milyen jogcímen lakik itt?

Tulajdonos vagy annak családtagja, hozzátartozója választ akkor kell megjelölni, ha az adatszolgáltató akár kizárólagos, akár résztulajdonosa a lakásnak, illetve ha a lakás tulajdonosának házastársa, élettársa, rokona (gyermeke, szülője, egyéb rokona). Akkor is ez a helyes válasz, ha a lakásban nem él ott a tulajdonos, hanem csak annak hozzátartozója, aki a lakáshasználatért lakbért nem fizet. Egy lakásban több tulajdonos, hasznélvező is élhet. Ez a válasz csak a magánszemély(ek) tulajdonában lévő lakás esetében jelölhető meg.

Bérlő vagy annak családtagja, hozzátartozója válasz akkor jelölhető, ha az összeírt személy – akár egyedül, akár más személlyel közösen – a lakás egészét, vagy egy részét használja, és ezért lakbért fizet. Ide kell sorolni a társbérleteket (a bérlők az ingatlan egy vagy több helyiségét kizárólagosan, a többi helyiségét pedig közösen használják, pl. több diák együtt bérel egy lakást) és a bérlőtársi viszonyt is (a bérlőtársak az ingatlant közösen használják, annak együttes bérlői, pl. élettársak kötöttek lakásbérleti szerződést). Ilyen jogcímen lakik az a személy is, akinél a lakáshasználat munka- vagy szolgálati viszonyhoz kapcsolódik, függetlenül attól, hogy a lakás használatért lakbért fizet-e.

Más jogcímen lakik az a személy, aki az előbbi meghatározások egyikébe sem sorolható be (pl. szívésségi lakáshasználó, jogcím nélküli, lakásért eltartó).

6.1. Mióta lakik a lakáskérdőíven szereplő címen?

Amennyiben **soha sem költözött**, tehát születése óta megszakítás nélkül azon a lakcímen él rendszeresen, életvitelszerűen, ahol most, a „**születése óta, folyamatosan**” válaszlehetőséget **kell jelölni!** Abban az esetben, ha elköltözött arról a lakcímről, ahol születésekor élt, majd visszaköltözött oda, és most is ott él, nem a „születése óta” válaszlehetőséget kell jelölni, hanem a „**nem születése óta**” opció alatt kell megadni azt az évet és hónapot, amikor legutóbb visszaköltözött arra a lakcímre.

Amennyiben nem emlékszik arra a hónapra, amikor a jelenlegi lakcímére költözött, meg kell próbálni valamilyen más életeseményhez (ünnepek, iskolai, munka események stb.), esetleg évszakhhoz kötni, és az alapján megbecsülni.

6.2. Hol lakott ezt megelőzően?

Arra a településre kell gondolni, ahol **rendszeresen tartózkodott** (a bejelentettségétől függetlenül), ahova munkavégzés, tanulás vagy egyéb tevékenység után hazament, illetve ahol a hét legtöbb napján az éjszakai pihenését töltötte.

7.1. Van másik bejelentett vagy nem bejelentett lakcíme?

7.2. Milyen lakcíme van a lakáskérdőívben szereplő címen kívül?

Amennyiben az összeírási címen kívül rendelkezik másik lakcímmel – legyen az akár bejelentett állandó lakcím (lakóhely), bejelentett ideiglenes lakcím (tartózkodási hely), nem bejelentett lakcím vagy külföldi lakcím –, a „van” válaszlehetőséget kell jelölni. Ha nincs más lakcíme, a „nincs” válaszlehetőséget kell jelölni. Több nem bejelentett lakcím esetén azt adja meg, amelyiken a legtöbbet van.

8. Melyik lakcímén él rendszeresen, életvitelszerűen?

Amennyiben több lakcímmel is rendelkezik, ennél a kérdésnél tudja megjelölni, hogy melyiken él rendszeresen, életvitelszerűen. **Azt a lakcímet kell megjelölni, ahol életvitelszerűen él,** ténylegesen tartózkodik, rendszerint elérhető, ahonnan dolgozni vagy iskolába jár, ahol leggyakrabban tölti éjszakai pihenését.

Külföldi tartózkodás

9.1. Mikor költözött külföldre?

9.5. Mikor költözött el Magyarországról?

9.6. Mikor költözött vissza Magyarországra?

Amennyiben nem emlékszik a kiköltözés és a visszaérkezés pontos dátumára, meg kell próbálni valamilyen más életeseményhez (ünnepek, iskolai, munka események stb.), esetleg évszakhhoz kötni, és az alapján megbecsülni.

Állampolgárság

10.2. Más országnak is állampolgára?

A magyar melletti másik állampolgárságát akkor is meg kell adni, ha már régóta nem járt abban az országban, nem rendelkezik annak az országnak az okmányaival (pl. útlevél, személyi igazolvány), és nem él ott az alkotmányos jogaival (pl. választásokon való részvétel).

Beszélt nyelv

11. Milyen nyelven beszél, milyen nyelven képes másokat megérteni és magát megértetni?

Mindenkiről meg kell adni, hogy milyen **nyelven tudja magát másokkal megértetni, és tud másokat megérteni, függetlenül attól, hogy azt hol és hogyan tanulta.**

Legfeljebb hat válasz adható, amibe a magyar is beleértendő. Ha valaki ennél több nyelven beszél, azt a hat nyelvet kell kiválasztani, amit a legfontosabbnak tart.

A beszélni még nem tudó gyermeknél azt a nyelvet (azokat a nyelveket) kell megjelölni, illetve kiválasztani, amelyen (amelyeken) hozzátartozói beszélnek hozzá.

A kérdésnél a mesterséges (pl. jelnyelv, eszperantó), illetve a holt nyelvek (pl. latin, ógörög) is választhatók.

A fogyatékoság miatt beszélni nem tudó személyek esetében, ha a jelnyelvet sem ismeri, akkor a „semmilyen nyelven nem beszél” választ kell a listából kiválasztani.

Nemzetiséghez tartozás

12.1. Melyik nemzetiséghez tartozónak érzi magát?

Erre a kérdésre a válaszadás önkéntes.

A személy állampolgárságától, anyanyelvétől, nyelvtudásától függetlenül azt a nemzetiséget, etnikai csoportot kell megjelölni, amelyhez tartozónak érzi, vallja magát.

Ennél a kérdésnél **csak egy nemzetiség, etnikai csoport jelölhető meg**, jegyezhető be!

Ha a személy két nemzetiséghez, kisebbséghez is kötődik, a másikat a 12.2. kérdésnél kell megjelölni, illetve beírni. Azoknak a személyeknek, akiknek két nemzetiségük is van, nem kell sorrendet állítaniuk a nemzetiségi kötődéseik között, nincs jelentősége, hogy melyiket jelölik meg ennél, és melyiket a 12.2. kérdésnél.

12.2. Az előző nemzetiségen kívül tartozik másik nemzetiséghez?

Erre a kérdésre a válaszadás önkéntes.

Amennyiben a személy csak egy nemzetiséghez, etnikai csoporthoz tartozik, a „nincs másik nemzetisége” választ kell megjelölni.

13.1. Mi az anyanyelve?

Erre a kérdésre a válaszadás önkéntes.

Anyanyelvként azt az élő nyelvet kell megjelölni, amelyet a személy gyermekkorában (általában elsőként) tanult meg, és anyanyelvének vall.

A fogyatékoság miatt beszélni nem tudó és jelnyelvet sem ismerő személyek és a beszélni nem tudó gyermekek anyanyelve az a nyelv, amelyen hozzátartozói beszélnek hozzá.

Legfeljebb két nyelv jelölhető meg!

13.2. Családi, baráti közösségben milyen nyelvet használ általában?

Erre a kérdésre a válaszadás önkéntes.

Azt a **legfeljebb két** nyelvet kell megjelölni, amelyet a személy a családjában, baráti közösségében a leggyakrabban használ.

A beszélni még nem tudó gyermeknél azt a nyelvet (azokat a nyelveket) kell megjelölni, illetve kiválasztani, amelyen (amelyeken) hozzátartozói beszélnek hozzá. A fogyatékosság miatt beszélni nem tudó személyek esetében ha az illető jelnyelvet sem ismeri, akkor a „semmilyen nyelven nem beszél” választ kell a listából kiválasztani.

Vallás

14. Mi a vallása, felekezete?

Erre a kérdésre a válaszadás önkéntes.

Azt a vallást (pl. muszlim, buddhista, izraelita), hitfelekezetet (pl. római katolikus, pünkösdi, Krisna-tudatú), egyházat (pl. Magyarországi Református Egyház, Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége (MAZSIHISZ), Tan Kapuja Buddhista Egyház) vagy vallási közösséget kell beírni, amelyhez tartozónak a személy vallja magát. **Csak egy** bejegyzésére van lehetőség!

Kerülni kell az általánosító bejegyzéseket (pl. keresztény, ortodox, katolikus), valamint a rövidítéseket!

Családi adatok

15. Mi a törvényes családi állapota?

A családi állapot megjelölésénél a **jogi, törvényes helyzetet kell alapul venni**. Élettársak esetében is a törvényes családi állapotot kell megjelölni (pl. ha egy hajadon nő él együtt házasságkötővel, akkor a családi állapotuk hajadon, illetve házasságkötő).

Nőtlen, hajadon az a személy, aki még sohasem kötött házasságot, és nem létesített bejegyzett élettársi kapcsolatot.

Házasságkötő az a személy, aki házasságot kötött, házastársa életben van, házasságát jogerős bírói ítélet nem bontotta fel, függetlenül attól, hogy a házastársával együtt él-e.

Özvegy az a személy, aki házastársának halála után nem kötött újabb házasságot.

Elvált az a személy, akinek házasságát jogerőre emelkedett bírói ítélet bontotta fel, és újabb házasságot nem kötött.

Az alábbi kategóriák csak **azonos nemű (homoszexuális)** párokra vonatkoznak:

Bejegyzett élettárs az a személy, aki anyakönyvvezető előtt létesített **azonos nemű** párjával élettársi kapcsolatot. A hatályos jogszabály szerint ilyen kapcsolat 2009. július 1-jétől létesíthető. Nem tekinthető bejegyzett élettársi kapcsolatnak a közjegyzőnél nyilvántartásba vett élettársi kapcsolat, ez a törvényes családi állapotot nem változtatja meg.

Özvegy bejegyzett élettárs az a személy, aki bejegyzett élettársának halála után nem létesített újabb bejegyzett élettársi kapcsolatot.

Elvált bejegyzett élettárs az a személy, akinek bejegyzett élettársi kapcsolatát jogerősen felbontották, és ezt követően nem létesített újabb bejegyzett élettársi kapcsolatot.

17.1. Hány gyermeke született?

A kérdésre a férfiaknak és a nőknek egyaránt válaszolniuk kell!

Figyelembe kell venni azokat a vér szerinti gyermekeket is, akik máshol, más családban vagy állami gondozásban élnek, elköltöztek, vagy meghaltak. Nem szabad figyelembe venni az örökbe fogadott és a nevelt gyermeket.

Élve született gyermeknek számít az a csecsemő, aki közvetlenül a születés után életjeleket mutat (pl. légzés, szívverés stb.). Az élve született, de csecsemő korában elhunyt gyermekeket is figyelembe kell venni ennél a kérdésnél!

18. Kivel él együtt a lakásban?

A kérdést a lakásban élő és a lakáshoz kötődő személyekhez fűződő viszony alapján kell megválaszolni. A **lakásban élőknek kell tekinteni** azt a személyt is, akiknek ezen a lakcímen van az állandó otthona, de kollégiumban, munkásszálláson, albérletben stb. lakik, és ide időszakonként (pl. hetente, kéthetente, havonta) visszatér, vagy átmenetileg külföldön tartózkodik, és a külföldön tartózkodás teljes időtartama várhatóan nem éri el a 12 hónapot. Tehát mindenkit, akiről személyi kérdőívet kell kitölteni.

Ha több állítás is igaz, mindegyiket jelölni kell!

Férjével, feleségével, ha házastársával együtt él, és házasságát jogerős bírói ítélet nem bontotta fel.

Azonos nemű bejegyzett élettársával, ha azonos nemű párjával együtt él, és bejegyzett élettársi kapcsolatát jogerős bírói ítélet nem bontotta fel.

Élettársával, ha házasságkötés, bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése nélkül élnek együtt, függetlenül a törvényes családi állapottól.

Gyermekeivel (saját, nevelt, örökbe fogadott gyermekeivel), ha együtt élnek a lakásban, függetlenül a vér szerinti kapcsolattól, a gyermek életkorától, családi állapotától, és attól, hogy a gyermeknek van-e saját megélhetési forrása vagy önálló családja, akivel ebben a lakásban él.

Szülőjével, szüleivel, ha legalább egyik szülőjével él ebben a lakásban, függetlenül a vér szerinti kapcsolattól. Az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett, illetve ideiglenes hatállyal elhelyezett, de nem örökbefogadott állami gondozott gyermeket nevelő szülők nem tartoznak ide, őket a „nem rokon személlyel” kategóriánál kell jelölni.

Más rokonával (nagy-, dédszüleivel, testvérével, unokájával stb.), ha olyan személy él a lakásban, akivel rokonsági kapcsolatban van. Idetartozik a nagybácsi, a nagynéni és az unokatestvér is.

Nem rokon személlyel (lakótárssal, albérlővel, állami gondozott gyermekkel, háztartási alkalmazottal, stb.), ha olyan személy él a lakásban, akivel nincs rokonsági kapcsolatban. Idetartozik az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett, illetve ideiglenes hatállyal elhelyezett, de nem örökbefogadott állami gondozott gyermek is.

Bölcsődei ellátásban, köz- és felsőoktatásban való részvétel

20.1.A. Jár bölcsődébe, óvodába, általános iskolába?

20.1.B. Jelenleg tanul?

Ha egy időben több, különböző szintű oktatásban vesz részt, a magasabb szintű képesítést nyújtót (a sorrendben hátrább állót) kell figyelembe venni.

A 2020/2021-es tanévtől átalakultak a szakképző iskolák, azonban a régi és az új iskolatípusok párhuzamosan haladnak, amíg a régiak utolsó tanulói át nem veszik a bizonyítványukat.

Az *érettségit nem adó szakmai képzésben vesz részt* választ kell megjelölni, ha

- szakiskolai képzésre jár,
- szakközépiskolai szakmai képzésére jár,
- szakképző iskolai képzésre jár.

Az *érettségit adó általános képzésben vesz részt* választ kell megjelölni, ha

- gimnázium 9–12. évfolyamára jár,
- szakközépiskola érettségire felkészítő képzésére jár,
- technikum kizárólag érettségire felkészítő képzésére jár.

Az *érettségit adó szakmai képzésben vesz részt* választ kell megjelölni, ha

- szakgimnáziumi (9–12. évfolyam) képzésre jár,
- technikumi (9–13. évfolyam) képzésre jár.

Az *érettségire épülő középfokú szakképzésben vesz részt* választ kell megjelölni, ha

- szakgimnázium érettségire épülő képzésére jár,
- technikum kizárólag szakmai vizsgára felkészítő képzésére jár.

20.3. Tanulmányait milyen képzési formában, tagozaton végzi?

Egyéb képzésnek kell tekinteni a távoktatási képzési formát és az egyéni munkarenddel rendelkező tanulói jogviszonyt. Ha egyidejűleg nappali és nem nappali képzésben is részt vesz, a nappali tagozatot kell megjelölni.

Legmagasabb befejezett iskolai végzettség

21.2. Mi a legmagasabb befejezett iskolai végzettsége?

A válaszlehetőségek sorrendje jelzi a megszerezhető végzettségek szintjét. Azt az egy választ kell megjelölni, amelyiknél nincs magasabb szintű befejezett végzettsége. A külföldön szerzett végzettségeket a hazai iskolafokokozatoknak megfelelően kell besorolni.

A **nincs iskolai végzettsége** választ akkor kell megjelölni, ha egyáltalán nem járt iskolába, vagy az általános (elemi) iskola 1. osztályát sem fejezte be. Az a gyermek is idetartozik, aki jelenleg az általános iskola első osztályába jár.

Az **általános (elemi, polgári) iskola 1–7. osztály, évfolyam** választ kell megjelölni, ha az általános (elemi) iskola 1–7. osztályát, vagy a polgári iskola 1–3. osztályát, vagy a hatosztályos gimnázium 1., vagy a nyolcosztályos gimnázium 1–3. évfolyamát végezte el, és magasabb végzettséget nem szerzett.

Az **általános (elemi, polgári) iskola 8. osztály, évfolyam** választ akkor kell megjelölni, ha az általános (elemi) iskola 8. osztályát, évfolyamát vagy a polgári iskola 4–6. osztályát végezte el, és magasabb végzettséget nem szerzett. Idetartozik az is, aki a hatosztályos gimnázium 2–5., a nyolcosztályos gimnázium 4–7., továbbá a négyosztályos gimnázium, szakközépiskola stb. 1–3. osztályát végezte el. Az is idetartozik, aki elvégezte valamely középiskola befejező osztályát, ám érettségit nem szerzett, kivéve, ha az 1974–1986 közötti években állították ki a középiskolai végbizonyítványát. Ezt a választ kell megjelölni akkor is, ha szakmunkásképző vagy szakiskolában végzett el évfolyamokat, de szakmunkás-bizonyítványt, szakiskolai oklevelet nem szerzett.

A **szakképzettség érettségi bizonyítvány nélkül** válasz akkor jelölhető meg, ha szakmunkás-bizonyítványt, szakiskolai oklevelet, vagy szakképesítő bizonyítványt szerzett, és érettségije vagy főiskolai, egyetemi oklevele, diplomája nincs.

21.3. Kérjük, jelölje az összes olyan végzettséget, amellyel rendelkezik!

A válaszlehetőségek sorrendje jelzi a megszerezhető végzettségek szintjét. Minden olyan végzettséget jelöljön, amelyről rendelkezik bizonyítvánnyal, oklevéllel. A külföldön szerzett végzettségeket a hazai iskolafokozatoknak megfelelően kell besorolni.

A **szakképzettség érettségi bizonyítvány nélkül** válasz akkor jelölhető meg, ha szakmunkás-bizonyítványt, szakiskolai oklevelet, vagy szakképesítő bizonyítványt szerzett.

Az **érettségi bizonyítvány szakképesítés nélkül** válasz akkor jelölhető meg, ha gimnáziumban vagy szakközépiskolában általános érettségit szerzett. Ebbe a csoportba tartozik az is, aki az 1974–1986-ban kiállított középiskolai végbizonyítvánnyal rendelkezik.

Az **érettségi bizonyítvány szakképesítéssel, képesítő bizonyítvány** választ azoknak kell megjelölni, akik a szakképesítést is igazoló érettségijüket, képesítő bizonyítványukat szakközépiskolában, szakgimnáziumban, technikumban, felsőkereskedelmi iskolában, középfokú tanító-, illetve óvónőképző intézetben stb. szerezték. Idetartoznak az 1949–1955 között szakérettségit szerzetek is.

Az **érettségire épülő iskolarendszerben szerzett középfokú szakképesítő bizonyítvány** válasz akkor jelölhető meg, ha olyan közép- vagy emelt szintű szakképesítést igazoló bizonyítvánnyal rendelkezik, amely

- megszerzésének előfeltétele az érettségi bizonyítvány megléte, és
- megszerzése nem adott felsőfokú szakképesítést.

Ebbe a **csoportba tartoznak azok is**, akik szakmunkások szakközépiskolájában szereztek érettségit, képesítő bizonyítványt. Korábban ebben a képzési formában volt lehetséges a

szakmunkásvizsgával rendelkezőknek az érettségi megszerzése. Ez a képzési forma 2003-ban megszűnt.

A **felsőoktatási (felsőfokú) szakképzésben szerzett oklevél** választ akkor kell megjelölni, ha 1998 után középiskolában vagy felsőoktatási intézményben felsőfokú szakképesítő bizonyítványt szerzett. A végzettség megszerzésének feltétele az érettségi megléte. A felsőfokú szakképzés általában kétéves képzés. 1998 és 2003 között ezt a szakképzést akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzésnek nevezték.

A **főiskolai képzésben szerzett vagy azzal egyenértékű oklevél** válasz akkor jelölhető meg, ha főiskola, akadémia, felsőfokú technikum, felsőfokú szakiskola, felsőfokú óvónőképző vagy tanítóképző intézet stb. valamelyikében alap-, illetve szakirányú továbbképzés keretében oklevelet szerzett.

A **felsőfokú alapképzésben szerzett (BA/BSc) oklevél** választ azoknak kell megjelölni, akik a jelenlegi felsőfokú képzési rendszerben alapképzésben alapfokozatot (BA, BSc) szereztek.

Az **egyetemi képzésben szerzett vagy azzal egyenértékű oklevél** válasz akkor jelölhető meg, ha valamelyik egyetemen vagy azzal egyenértékű felsőfokú intézményben – alapképzés vagy kiegészítő képzés, illetve szakirányú továbbképzés keretében – oklevelet, illetve diplomát szerzett.

A **felsőfokú mesterképzésben (MA/MSc) vagy osztatlan képzésben szerzett oklevél** választ azoknak kell megjelölni, akik a jelenlegi felsőfokú képzési rendszerben mesterképzésben vagy osztatlan képzésben mesterfokozatot (MA, MSc) szereztek.

A **tudományos fokozatot igazoló oklevél (PhD, DLA)** választ akkor kell megjelölni, ha tudományos fokozatot szerzett. **Nem tartozik ebbe a csoportba** az egyetemi oklevél megszerzésével egyidejűleg kapott doktori (jogász, orvos, fogorvos, gyógyszerész, állatorvos).

21.5.1. Legmagasabb befejezett iskolai végzettség szakjának, szakmájának, szakképesítésének megnevezése:

Ha **több azonos szintű** befejezett végzettsége van, akkor a választ **az elsőként szerzettre vonatkozóan kell bejegyezni.**

Azt a szakot, szakmát kell a listából kiválasztani, amelyet a legmagasabb befejezett iskolai végzettségével együtt középfokú, vagy felsőfokú iskolában elvégzett, megszerzett, pl. angol nyelv és irodalom tanári, kőműves, európai üzleti asszisztens, kereskedelmi, sportszervező, földmérő és földrendező.

Tanári vagy mérnöki végzettség esetén minden esetben meg kell adni, hogy melyik képzési területen szerezte a végzettségét (pl. matematikatanár, rajztanár, zongoratanár, történelem tanár, kereskedelmi közgazdász tanár vagy faipari mérnök, gazdasági mérnök, villamosmérnök, közlekedésmérnök, élelmiszermérnök, építészmérnök).

Amennyiben a listában nem találja meg pontosan azt a szakot, szakmát, amit elvégzett, akkor írja be. A lista nem tartalmazza az ún. „szakpárokat”, ezért valamennyi szakot be kell írni (pl. magyar nyelv és irodalom tanári – történelem nem tanári; malomipari–sütőipari).

21.6. Van az általános érettségén kívül szakmai végzettsége?

Azt a szakmát vagy szakképesítést kell a listából kiválasztani, amelyet az általános érettségi megszerzése előtt vagy után szerzett szakmunkásképző iskolában, szakiskolában vagy tanfolyamon. Amennyiben a listában nem találja meg pontosan azt a szakmát, szakképesítést, amit elvégzett, akkor írja be.

Digitális jártasság

22. Kérjük, jelölje az összes digitális tevékenységet, amelyet rendszeresen végez!

Interneten olvas, videót néz, játszik vagy információt keres: interneten keresztül elérhető információk keresése, visszakeresése, online tartalmak olvasása, videók lejátszása, nézése, vagy játékprogram, játékapplikáció, online játék, videojáték-konzol használata

Interneten keresztül kommunikál (pl. e-mail, üzenetküldő program, videóhívás segítségével): e-mail, SMS küldése/fogadása, azonnali üzenetküldés, csevegés (pl. Messenger, Viber), online videóbeszélgetés indítása/fogadása (pl. Skype, Teams, Zoom).

Online vásárol vagy intéz ügyet (pl. Ügyfélkapun, netbankon, webshopon keresztül): online bankolás, online ügyintézés, online vásárlás/eladás, online szállásfoglalás, online időpontfoglalás orvoshoz stb.

Szöveg-, táblázat-, videó- vagy képszerkesztő programot használ: szöveg létrehozása szövegszerkesztővel (pl. MS Office Word), táblázatok összeállítása, számítások végzése (pl. MS Office Excel), hangfájlok készítése, szerkesztése (pl. Windows Movie Maker, Audacity), képek feldolgozása (pl. GIMP, Adobe Photoshop).

Önállóan megoldja a technikai jellegű problémákat (pl. program újratelepítése, internetkapcsolat ellenőrzése): a számítógép, tablet, telefon használata során fellépő informatikai problémák önálló kezelése pl. program lefagyása esetén a Feladatkezelő használata, internetkapcsolat akadózása esetén a WiFi-modem és -router újraindítása.

Biztonsági másolatot készít külső tárolóegységre vagy internetes tárhelyre: adatok mentése rendszeres időközönként pl. külső merevlemezre vagy felhőtárhelyre (pl. Google Drive, Dropbox).

Adatbázis-kezelő, grafikai, építészeti tervező vagy más, összetett tudást igénylő programot használ: adatbázisokon műveletek végrehajtása (pl. MS Access, SPSS), digitális grafikák készítése (pl. Adobe Illustrator, Blender), építészeti tervezés (pl. AutoCAD, SketchUp), stb.

Programnyelven programoz (pl. Java, SQL, PHP, C#), vagy informatikai hálózatot épít, szerveret, alkalmazást fejleszt üzemeltet vagy felügyel: adatelemzéshez, szoftverfejlesztéshez, weboldal létrehozásához stb. programnyelv használata (pl. R, Python, JavaScript, C++), számítógép-hálózat létrehozása (pl. LAN, MAN) stb.

Gazdasági aktivitás (foglalkozás, munkahely)

23.1. Dolgozott 2022. szeptember utolsó 7 napjában legalább egy órát azért, hogy azzal bármilyen jövedelmet szerezzen?

Igen a válasz, ha ebben az időszakban **dolgozott**, tehát **legalább 1 órányi**, jövedelmet biztosító **munkát** végzett, függetlenül a munkavégzés jogi kereteitől (munkaviszonyban, alkalmi munkaként, munkaszerződéssel vagy anélkül, nyugdíj vagy gyermekgondozási ellátás mellett stb.), illetve, hogy ezért a munkáért megkapta-e már a járandóságát. Ezt a munkát végezhetette alkalmazottként, társas vállalkozás tagjaként, önállóként, segítő családtagként, közfoglalkoztatottként vagy diákként is.

Jövedelmet biztosító munkának számít minden olyan tevékenység, amelyért illetmény, munkabér, **fizetés** vagy természetbeni juttatás **jár**. Idetartozik a segítő családtagként végzett munka is.

Nem kell figyelembe venni a más háztartásnak vagy intézménynek végzett ingyenes segítséget (karitatív munkát), a saját ház, lakás építését, felújítását, javítását, valamint a saját háztartásban végzett munkát, beleértve a kerti munkát is (kivéve, ha ez utóbbit értékesítési, jövedelemszerzési céllal végzi).

A válasz **nem**, ha nem végzett ilyen munkát.

23.2. Volt 2022. szeptember utolsó 7 napjában olyan munkája, amelytől ideiglenesen távol volt, pl. szabadság, táppénz, szülési szabadság, gyermekgondozási ellátás (csed, gyed, gyes, gyet) miatt?

Abban az esetben, ha a kérdezett időszakban **nem dolgozott, de van munkája**, munkahelye, amelytől csak ideiglenesen, szabadság, betegállomány (táppénz), szülési szabadság, csed, gyed, gyes, gyet miatt volt távol, a válasz **igen**.

A **nem** választ kell megjelölni, ha nincs olyan munkája, amelytől ideiglenesen távol volt szeptember utolsó 7 napjában.

23.3.A. A következő csoportok közül melyikbe tartozott 2022. szeptember utolsó 7 napjában?

Csak egy válasz jelölhető. Amennyiben több kategóriába is besorolható, a felsorolásban előrébb állót kell jelölni. Ha egyik konkrétan megnevezett kategóriába sem lehet besorolni, a **nem tartozott egyikbe sem** választ kell bejelölni.

Az alábbi kategóriák közül csak akkor kell egyet megjelölni, **ha a nyugdíjat vagy az ellátást annak a részére ítélték meg, akire a kérdés vonatkozik!**

Öregségi nyugdíjas saját jogon: aki olyan, rendszeres pénzellátásban részesül, amelyre korábban fennálló munkaviszonya, társadalombiztosítása stb. alapján, meghatározott életkor elérésével és meghatározott szolgálati idő letöltésével vált jogosulttá.

Idetartoznak azok a nyugdíjkorhatárt be nem töltött személyek is, akik **korhatár előtti ellátásban** (a 2012 előtt megállapított korai nyugdíjak valamelyik formájában), szolgálati járandóságban, átmeneti bányászjáradékban vagy táncművészeti életjáradékban részesülnek.

Rokkantsági, rehabilitációs vagy egyéb egészségkárosodási ellátásban részesült, aki a következő ellátásokat kapja:

- **rokkantsági ellátás:** 2011-ben bevezetett ellátási forma. Az a személy jogosult rá, akinek a rehabilitációja nem javasolt. Emellett annak is jár a rokkantsági ellátás, akinek egészségi állapota rehabilitációval helyreállítható lenne, de az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az öt évet nem haladja meg.
- **rehabilitációs ellátás:** az a megváltozott munkaképességű személy jogosult rá, akinek egészségi állapota legfeljebb 60%-os és rehabilitálható.
- **egyéb egészségkárosodási ellátás:** a megváltozott munkaképességűeknek járó ellátásban (pl. a bányász dolgozók egészségkárosodási járadékában) részesülők tartoznak ebbe a csoportba.

Özvegyi vagy szülői nyugdíjas, árvaellátásban részesült, aki nem a saját korábbi munkaviszonya, társadalombiztosítása stb. alapján, hanem elhunyt közeli hozzátartozójának jogosultsága révén kap ellátást (állandó vagy ideiglenes özvegyi nyugdíjat, árvaellátást, szülői nyugdíjat).

Gyermekgondozási ellátások: a saját háztartásban nevelt gyermek(ek) után jár, a vér szerinti vagy örökbefogadó szülő, illetve annak házastársa, élettársa, továbbá a gyám jogosult rá, valamint néhány ellátást (gyed, gyes) a még dolgozó nagyszülők is igénybe vehetnek a gyermek(ek) egyéves kora után. Idetartozik:

- **csecsemőgondozási díj (csed):** régi neve terhességi-gyermekágyi segély, a szülési szabadságnak megfelelő időtartamra jár, legfeljebb 168 napig (kivéve a koraszülött gyermekek esetében).
- **gyermekgondozási díj (gyed):** a gyermek második életévének (ikrek esetén a harmadik életévének) betöltéséig jár. 2014-től bevezetésre került az ún. „diplomás gyed” is, amelyet a felsőfokú oktatásban, képzésben részt vevő szülő kaphat a gyermek születésének napjától egy éves koráig.
- **gyermekgondozást segítő ellátás (gyes):** régi neve gyermekgondozási segély, a gyermek harmadik életévének betöltéséig jár. Tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos gyermek tízedik életévének betöltéséig, ikrek esetében pedig tankötelessé válásuk évének végéig járó ellátás.
- **gyermeknevelési támogatás (gyet):** három vagy annál több kiskorú (18 évesnél fiatalabb) gyermek esetén, a legfiatalabb gyermek harmadik életévének betöltésétől legfeljebb nyolcadik életévének betöltéséig járó támogatás. A jogosultság akkor is megszűnik, ha már csak két kiskorú gyermek él a háztartásban.

Nem tartozott egyikbe sem: abban az esetben jelölendő, ha a felsorolt válaszkategóriák egyikébe sem besorolható.

23.3.B. A következő csoportok közül melyikbe tartozott 2022. szeptember utolsó 7 napjában?

Erre a kérdésre két válasz jelölhető. Amennyiben több kategóriába is besorolható, a felsorolásban előrébb állót kell jelölni. Ha egyik konkrétan megnevezett kategóriába sem lehet besorolni, a **nem tartozott egyikbe sem** választ kell bejelölni.

Az alábbi kategóriák közül csak akkor kell egyet megjelölni, ha a nyugdíjat vagy az ellátást annak a részére ítélték meg, akire a kérdés vonatkozik!

Öregségi nyugdíjas saját jogon: aki olyan rendszeres pénzellátásban részesül, amelyre korábban fennálló munkaviszonya, társadalombiztosítása stb. alapján, meghatározott életkor elérésével és meghatározott szolgálati idő letöltésével vált jogosulttá.

Idetartoznak azok a nyugdíjkorhatárt be nem töltött személyek is, akik **korhatár előtti ellátásban** (a 2012 előtt megállapított korai nyugdíjak valamelyik formájában), szolgálati járandóságban, átmeneti bányászjáradékban vagy táncművészeti életjáradékban részesülnek.

Rokkantsági, rehabilitációs vagy egyéb egészségkárosodási ellátásban részesült, aki a következő ellátásokat kapja:

- **rokkantsági ellátás:** 2011-ben bevezetett ellátási forma. Az a személy jogosult rá, akinek a rehabilitációja nem javasolt. Emellett annak is jár a rokkantsági ellátás, akinek az egészségi állapota rehabilitációval helyreállítható lenne, de az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az öt évet nem haladja meg.
- **rehabilitációs ellátás:** az a megváltozott munkaképességű személy jogosult rá, akinek egészségi állapota legfeljebb 60%-os és rehabilitálható.
- **egyéb egészségkárosodási ellátás:** a megváltozott munkaképességűeknek járó ellátásban (pl. a bányász dolgozók egészségkárosodási járadékában) részesülők tartoznak ebbe a csoportba.

Özvegyi vagy szülői nyugdíjas, árvaellátásban részesült, aki nem a saját korábbi munkaviszonya, társadalombiztosítása stb. alapján, hanem elhunyt közeli hozzátartozójának jogosultsága révén kap ellátást (állandó vagy ideiglenes özvegyi nyugdíjat, árvaellátást, szülői nyugdíjat).

Gyermekgondozási ellátások: a saját háztartásban nevelt gyermek(ek) után jár, a vér szerinti vagy örökbefogadó szülő, illetve annak házastársa, élettársa, továbbá a gyám jogosult rá, valamint néhány ellátást (gyed, gyes) a még dolgozó nagyszülők is igénybe vehetnek a gyermek(ek) egyéves kora után. Idetartozik:

- **csecsemőgondozási díj (csed):** régi neve terhességi-gyermekágyi segély, a szülési szabadságnak megfelelő időtartamra jár, legfeljebb 168 napig (kivéve a koraszülött gyermekek esetében).
- **gyermekgondozási díj (gyed):** a gyermek második életvének (ikrek esetén a harmadik életvének) betöltéséig jár. 2014-től bevezették az ún. „diplomás gyed”-et is, amit a felsőfokú oktatásban, képzésben részt vevő szülő kaphat a gyermek születésének napjától egy éves koráig.
- **gyermekgondozást segítő ellátás (gyes):** régi neve gyermekgondozási segély, a gyermek harmadik életvének betöltéséig jár. Tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos gyermek tízedik életvének betöltéséig, ikrek esetén pedig tankötelessé válásuk évének végéig járó ellátás.
- **gyermeknevelési támogatás (gyet):** három vagy annál több kiskorú (18 évesnél fiatalabb) gyermek esetén, a legfiatalabb gyermek harmadik életvének betöltésétől legfeljebb nyolcadik életvének betöltéséig járó támogatás. A jogosultság akkor is megszűnik, ha már csak két kiskorú gyermek él a háztartásban.

Egyéb ellátásban részesült: az alább felsorolt ellátások közül bármelyikben is részesült: álláskeresői járadék, ápolási díj, családi pótlék, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, fogyatékosági támogatás, gyermekek otthongondozási díja, időskorúak járadéka, nyugdíj előtti álláskeresői segély, olimpiai járadék, művészjáradék, ösztöndíj, tartós ápolást végzők időskori támogatása, települési támogatás, utógondozási ellátás, más rendszeres ellátások.

Vagyonából, ingatlan-bérbeadásból élt: aki a vagyonából vagy egyéb, nem munkával kapcsolatos jövedelemből él (pl. aki földje, nyaralója, lakása bérbeadásából, bankbetétjének kamatából él, albérlője van, eltartási, életjáradéki szerződést kötött).

Nem tartozott egyikbe sem: abban az esetben jelölendő, ha a felsorolt válassz kategóriák egyikébe sem besorolható.

24.1. Keresett aktívan munkát 2022. szeptemberében?

A kérdést csak azoknak kell megválaszolniuk, akik 2022. szeptember 24 és 30. között nem dolgoztak, és nem is volt olyan munkahelyük, munkájuk, amelytől csak ideiglenesen voltak távol. Ha valaki meglévő munkája helyett keres másikat, azt nem szabad munkakeresésként figyelembe venni.

Igen a válasz, amennyiben **aktívan keresett munkát. Aktív munkakeresési módok:** állás után érdeklődött a munkaügyi központban vagy magán-munkaközvetítőnél; közvetlenül keresett meg munkáltatókat; hirdetést adott fel; hirdetésekre válaszolt; hirdetéseket olvasott; rokonoknál, ismerősöknél érdeklődött; vállalkozásának megindítását intézte.

Ha 2022 szeptemberében nem tett ilyen lépéseket annak érdekében, hogy munkát találjon, a **nem** választ kell megjelölni.

24.2. Ha találna munkát, munkába tudna állni két héten belül?

Ha munkát keres, mérlegelni kell, hogy ha most kapna munkaajánlatot, családi körülményeire, egészségi állapotára stb. tekintettel fel tudna-e készülni két hét alatt a munkába járásra, munkavégzésre.

25. Mikor dolgozott utoljára?

Azt az évet kell beírni, amikor utoljára rendszeres munkája volt. Ha nem emlékszik pontosan, meg kell becsülni az évet. Aki 2021–2022-ben dolgozott utoljára, annak a hónapot is meg kell adnia. Az iskolai szünetben, illetve a csak alkalmászerűen végzett munkát itt nem kell figyelembe venni.

26.1. Mi a munkája, foglalkozása? (Amikor utoljára dolgozott, mi volt a munkája, foglalkozása?)

Azt a foglalkozást kell bejegyezni, amelyet fő foglalkozásként végez, illetve, ha jelenleg nem dolgozik, azt, amelyet fő foglalkozásként legutoljára végzett. Ha valaki egyidejűleg több munkakört is ellát, a legjellemzőbb, a munkaideje legnagyobb részét kitöltő tevékenységet kell beírni.

A foglalkozást, munkakört a **lehető legnagyobb részletezettséggel** kell bejegyezni, úgy, hogy abból egyértelműen megállapítható legyen a ténylegesen végzett tevékenység, az arra nem utaló, vagy csupán a beosztást, hivatali rangot jelölő megnevezést nem szabad használni.

26.2. Milyen formában dolgozik? (Utoljára milyen formában dolgozott?)

Alkalmazott: aki valamilyen munkáltatóval (vállalkozással, magánszeméllyel) – általában munkaszerződés alapján – **munkaviszonyban, bedolgozói jogviszonyban** áll. Idetartoznak a kormánytisztviselők, a köztisztviselők, a közalkalmazottak, a bírói, ügyészi szolgálati viszonyban dolgozók is.

Alkalmi munkavállaló: aki **stabil munkajogviszony létesítése nélkül** és nem is vállalkozóként vállal valamilyen, jellemzően csak **rövid ideig tartó munkát**, pl. mezőgazdasági napszámot, hóeltakarítást, építkezésen segédmunkát vagy családnál bejárónői, bétiszitter-, kertész munkát. Alkalmi munkásnak kell tekinteni azokat is, akik eseti megbízás keretében (nem vállalkozóként) vállalnak el egy adott szellemi munkát (pl. egy tanulmány lefordítását, egy előadás megtartását).

Közmunkás, közfoglalkoztatott, közhasznú, közcélú stb. munkát végző személy: akit a helyi önkormányzat, vagy más, közmunka szervezésére jogosult szervezet közhasznú munkavégzés vagy közmunkaprogram keretében foglalkoztat. A közfoglalkoztatási programban való részvétel jelenthet munkavégzést, vagy átmeneti képzési programban való részvételt.

Egyéni vállalkozó, önálló: nem valamilyen cég, vállalkozás alkalmazásában, hanem az általa végzett **tevékenység folytatására jogosító igazolvány**, vagy **egyéni vállalkozói engedély** alapján végez jövedelemszerző munkát, függetlenül attól, hogy bejegyezték-e az egyéni vállalkozói nyilvántartásba. Tevékenységét önállóan vagy alkalmazottakkal együtt végzi (kisiparos, magánkereskedő, mezőgazdasági kistermelő, szellemi szabadfoglalkozású).

Társas vállalkozás dolgozó tagja: aki valamilyen, **nem szövetkezeti formában működő társas vállalkozás** (korlátolt felelősségű társaság, részvénytársaság, betéti társaság, közkereseti társaság, ügyvédi iroda, közjegyzői iroda, végrehajtó iroda, oktatói munkaközösség stb.) **munkavégzésre kötelezett** tagjaként folytat kereső tevékenységet.

Szövetkezet dolgozó tagja: a szövetkezeti formában működő gazdasági szervezetek (mezőgazdasági szövetkezet, szociális szövetkezet stb.) **munkavégzésre kötelezett** tagja.

Segítő családtag: azoknál a **közreműködő családtagoknál** kell ezt a választ jelölni, akik az egyéni vállalkozónak, a társas vállalkozás tagjainak, illetve a szövetkezeti tagoknak segítenek a tevékenységükben, **fizetség nélkül**, de a háztartás tagjaként részesülve a vállalkozás, a gazdaság eredményeiből.

26.3. Hány beosztottja, alkalmazottja van? (Utoljára hány beosztottja, alkalmazottja volt?)

Mindenkinek annyi beosztottja van, ahány munkatársának a munkavégzést illetően közvetlenül utasításokat adhat, függetlenül attól, hogy a munkáltatói jogkört ő gyakorolja-e felettük. Önálló, vállalkozók esetében az általuk foglalkoztatott alkalmazottak tartoznak ide.

Az igazgató, ügyvezető igazgató stb. foglalkozásúak a beosztottak, alkalmazottak számának megjelölésekor az adott cég, vállalkozás valamennyi dolgozóját vegyék figyelembe.

27. Munkáltatójának, vállalkozásának mi a jellemző tevékenysége?

(Utolsó munkáltatójának, vállalkozásának mi volt a jellemző tevékenysége?)

Munkáltatóként azt a céget, vállalkozást (üzemet, egységet, telephelyet, üzletet, iskolát stb.) kell megadni, **ahol ténylegesen dolgozik**. Annál, aki munkaerő-kölcsönzővel áll munkaviszonyban, munkáltatóként nem a közvetítőcéget, hanem azt a vállalkozást stb. kell beírni, ahol a munkát végzi. Feltétlenül **be kell jegyezni a munkáltató jellemző tevékenységét**, illetve **lehetőség szerint a munkáltató megnevezését is** (pl. adótanácsadás, Adózó Kft.; könyvkiadás, Irodalom Kiadó; lakóépületek építése, Lakópark Kft.; alapfokú oktatás, József Attila Általános Iskola). Ha nem akarja a munkáltató nevét megadni, akkor olyan részletezettséggel adjon választ, hogy abból megállapítható legyen, hogy milyen tevékenységet folytat, mivel foglalkozik a munkáltató.

Ha a cég többféle tevékenységet végez, ki kell választani a legjellemzőbbet, és azt kell beírni. Ha a munkáltató magánháztartás, elegendő a „magánháztartás” bejegyzés.

Ingázás

28.1.A. Hol dolgozik?

Annak a településnek a nevét kell megadni, ahová naponta dolgozni jár. Ha a munkavégzés helye nem ugyanaz a település, mint amelyiken életvitelszerűen lakik, a település nevét, Budapesten a kerületet, külföldi munkahely esetén az ország nevét és a település nevét is be kell jegyezni.

A **lakásában, otthonában** választ kell megjelölni, ha a munkahelye, vagy a munkavégzésének helye a lakásával azonos épületben, telken van.

Személy- és áruszállító járművek vezetői, helyszíni szervizelést, javítást végzők és hasonló foglalkozásúak azt a települést, budapesti kerületet jegyezzék be, ahol naponta felveszik a munkát; **ne jelöljék a változó településen** választ!

A **változó településen** választ azoknál lehet megjelölni, akik a munkájukat naponta más-más településen végzik (pl. piacozó kereskedő, árubemutató).

28.1.B. Hol jár bölcsődébe, óvodába, iskolába?

Annak a településnek a nevét kell megadni, ahová a személy naponta iskolába, óvodába, bölcsődébe jár. Ha a tanulás, az óvodába, bölcsődébe járás helye nem ugyanaz a település, mint amelyiken életvitelszerűen lakik, a település nevét, Budapesten a kerületet, külföldi tanulmányok esetén az ország és a település nevét is be kell jegyezni.

A **lakásában, otthonában** választ kell jelölni, ha az iskola, óvoda, bölcsőde a lakással azonos épületben, telken van. A bentlakásos oktatási intézménybe járóknak és az egyéni munkarenddel rendelkező tanulóknak (magántanulók) is ezt a válaszlehetőséget kell megjelölniük.

28.2.A. Munkahely települése:

28.2.B. Bölcsőde, óvoda, iskola települése:

Magyarországon lévő munkahely/iskola/óvoda/bölcsőde esetében magyarországi települést vagy budapesti kerületet kell választani!

Ha változó településen dolgozik, azt a települést kell megjelölni, ahol a munkát a legtöbb esetben felveszi!

Külföldön lévő munkahely/iskola/óvoda/bölcsőde esetében be kell írni a külföldi település nevét!

29.1.A. Általában hogyan közlekedik a tényleges lakóhelyéről a munkahelyére?

29.1.B. Általában hogyan közlekedik a tényleges lakóhelyéről a(z) bölcsődébe, óvodába, iskolába?

Többféle (legfeljebb három) közlekedési eszközt akkor kell jelölni, ha ezeket az út megtételéhez rendszeresen igénybe kell vennie (pl. ha munkahelye, iskolája stb. településére vonattal jut el, és ott még valamilyen helyi tömegközlekedési járműre kell átszállnia). Ha nem mindig azonos módon közlekedik (pl. egyszer személygépkocsival, máskor tömegközlekedési eszközzel), a leggyakoribb közlekedési módot kell megadni.

A **gyalog** választ csak akkor kell megjelölni, ha közlekedési eszköz igénybevétele nélkül jut el a munkahelyére, az iskolába, illetve akkor, ha az út jelentős részét gyalogosan teszi meg. A járművek megállóiba való eljutáshoz szükséges, viszonylag rövid gyaloglást nem kell külön jelölni.

29.2.A. Általában hány perc alatt jut el a munkahelyére?

29.2.B. Általában hány perc alatt jut el a(z) bölcsődébe, óvodába, iskolába?

Csak az **odautazásra** fordított időt kell percben megadni. Amennyiben valaki más településre jár dolgozni, iskolába, bölcsődébe stb., akkor nem a két település közötti utazás időtartamát, hanem a lakóhely és a munkahely, iskola, óvoda stb. közötti út megtételéhez szükséges teljes időtartamot kell figyelembe venni (tehát azt az időt is be kell számítani, ami ahhoz szükséges, hogy pl. a lakóhelye településén eljusson a vasútállomásra, illetőleg a munkahelye településén a vasútállomásról eljusson a munkahelyére). A közlekedési időbe bele kell számítani a járművekre való várakozással töltött időt is.

Egészségi állapot

31. Van valamilyen tartós betegsége vagy fogyatékosága?

Erre a kérdésre a válaszadás önkéntes.

Tartós betegségnek számít az olyan betegség, amely jelenleg nem gyógyítható, de gyógyszerekkel vagy más terápiákkal kezelhető. Ilyen pl. a cukorbetegség, az asztma, a tüdőbaj, a magas vérnyomás, a daganatos betegségek, a szív- és érrendszeri betegségek, az ízületi betegségek, a tartós depressziós zavar.

Fogyatékoságnak tekintjük azt a maradandó állapotot vagy sajátosságot, amikor a személy a testi, értelmi, érzékszervi, mozgásszervi vagy kommunikációs képességét számottevően vagy

egyáltalán nem birtokolja, és ez jelentős mértékben gátolja a társadalmi életben való részvételben, a megszokott, a hagyományosan elvárható életvitel gyakorlásában.

32. Milyen fogyatéksága van?

Erre a kérdésre a válaszadás önkéntes.

Mozgáskorlátozott az a személy, akinél a mozgásos tevékenység, szociális interakció jelentős és maradandó akadályozottsága áll fenn. Ennek oka a tartó és/vagy a mozgató szervrendszer sérülése, károsodása, funkciózavara.

Az autizmus spektrumzavarral jellemezhető személynek nagyon leegyszerűsítve társas viselkedési és kommunikációs nehézségei vannak. Az autizmus spektrumzavar megnevezés a következő diagnózisokat (BNO – „Betegségek nemzetközi osztályozása” elnevezéseket) tartalmazza: gyermekkori autizmus, atípusos autizmus, Rett-szindróma, egyéb gyermekkori dezintegratív zavar, mentális retardációval és sztereotip mozgászavarral társuló túlzott aktivitás, Asperger-szindróma, egyéb (átfogó) pervazív fejlődési zavar, nem meghatározott pervazív fejlődési zavar.

Értelmi fogyatéksággal él az a személy, akinek általános értelmi képessége az átlagostól számottevően elmarad, önálló életvezetése jelentősen akadályozott.

Pszichoszociális fogyatéksággal él az a személy, aki hosszan tartó és jelentős mentális zavarral él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

Beszédhibával él a személy, akinek a beszédképző szervei anatómiai sérülésének, fejletlenségének vagy működési zavarának következtében beszéd közben kiejtési hibákat vét (pl. pöszeség, selypítés, raccsolás, dadogás, orrhangzós beszéd).

Beszéd fogyatéksággal él az a személy, akinek a beszéd- és nyelvi fejlődése különböző okok következményeként nem indult meg, lassan indult meg, kórosan késik, vagy a már kialakult beszéd szenved különféle szintű sérülést. Beszéd fogyatékság például az artikuláció jellegzetes zavara, a kifejező beszéd zavara, a beszéd megértés zavara, a szerzett afázia epilepsziával. A beszéd és a nyelv fejlődésének zavarait gyakran követi társuló probléma, pl. olvasási, helyesírási nehézség, személyközi kapcsolatok zavara.

Gyengénlátó, aliglátó az a személy, akinek súlyos látásgyengülése van, látása szemüveggel, kontaktlencsével, gyógyszerrel vagy műtéttel nem javítható, de a tárgyak meglétét, helyét érzékeli.

Vak az a személy, aki egyik szemére sem vagy csak egyik szemére érzékel fényt, illetve fényérzése van ugyan, de látásélessége nem alkalmas tárgyak felismerésére.

A **nagyothalló** hallókészüléket használva vagy orvosi rehabilitációval és fejlesztéssel, jelnyelv használata nélkül képes a másokkal történő beszédbeli (hangos) kommunikációra.

A **siket** hallása hallókészülékkel, orvosi rehabilitációval és fejlesztéssel nem javítható, általában jelnyelv használatával érintkezik más személlyel.

Siketvak az a személy, akinél a látás- és hallássérülés egyidejűleg fennáll. Vele kapcsolatot felvenni, kommunikációt kialakítani, fenntartani csak speciális módszerekkel lehet.

Súlyos-halmazott fogyatékossggal él az a személy, akinél legalább két terület érintett és az egyik terület igen súlyos sérülése, pl. súlyos értelmi akadályozottság, vakság vagy súlyos mozgássérülés mellett tapasztalható egy másik terület érintettsége is.

Súlyos belszervi fogyatékossggal él az a személy, akinek olyan súlyos és tartós, hat hónapnál hosszabb ideig fennálló belszervi egészségkárosodása van, ami őt az önálló életvitelben, munkavállalásban vagy a társadalmi részvételben bármilyen módon akadályozza. Ilyen többek között: a szervátültetés folytán megmaradó tartós károsodás, a folyamatos, csak speciális körülmények között (pl. vesedialízis) végezhető kezeléseket igénylő belső szervi elváltozások stb.

Több fogyatékossg esetén legfeljebb négy fogyatékossgra vonatkozó választ lehet megjelölni.